

# KIRÁNDULÁS AZ ARBORÉTUMBAN

---

<i>Időpont:</i>	2011. május 14. (szombat)
<i>Helyszín:</i>	a Jeli Arborétum rhododendronjai közötti séta
<i>Útvonal:</i>	Paks – Veszprém – Jeli Arborétum
<i>Találkozó, indulás:</i>	paksi VMK parkolóból 7 órakor
<i>Távolság:</i>	15 km
<i>Szintkülönbség:</i>	nincs
<i>Pontérték:</i>	22 pont
<i>Nehézségi fokozat:</i>	könnyű
<i>Részvételi hozzájárulás:</i>	ASE tagoknak: 1.000 Ft DEMETER tagoknak: 1.100 Ft vendégeknek: 2.000 Ft A hozzájárulás tartalmazza az arborétumi belépőjegy árát is.
<i>Hasznos:</i>	Fontos a kényelmes cipő és az időjárásnak megfelelő túrafelszerelés megválasztása, és a fényképezőgépet ne felejtsetek otthon!
<i>Jelentkezés és hozzájárulás befizetése:</i>	Török Erzsínél 20-314-4615 Adorján Józsinál 507-873

Mindenkit szeretettel vár a túravezető: Wollner Pál 20-9422-325



# A JELI ARBORÉTUM

---

A természettel bármikor és szinte bárhol találkozhatunk. Sétálhatunk tóparton, erdőben vagy rétek sokszínű virágai között. Élvezhetjük a pillanatot, amivel az adott táj megajándékoz bennünket.

Az arborétumban tett séták teljesen mások. Egymástól kis távolságra helyezkednek el különböző növénytársulások, néha növényritkaságok, melyeket csupán hosszú fáradságos utazások árán tudnánk megcsodálni valódi élőhelyükön. A különbözőségük ellenére mégsem egy széteső zöld mozaikot látunk, hanem illeszkedő egységeket, amelyek képesek egymásba fonódni, egymáshoz alkalmazkodni. Ez az egység hozza létre a kertek varázsát, amely olyan erős, hogy lelkiállapotunkat, gondolataink tisztaságát, szabadságérzetünket képes befolyásolni. A kert harmóniája éles tükre a kertépítő lelkületének, akaratának és céljainak.

A Jeli Arborétumot 1922-ben kezdte kialakítani gróf Ambrózy-Migazzi István. A hely kiválasztásában Malonyán szerzett tapasztalataira támaszkodott. Figyelembe vette a talajszerkezeten kívül a szubalpin és a mediterrán hatás együttes jelenlétét, amely esetenként az örökzöld lomblevelűek túlélésének záloga. A telepítéshez bősége növényanyaggal rendelkezett. A párás, szűrt napfényű környezet kialakításához több tucat fenyőfélé, tuját, tiszafát, babérmeggyet, bukszusok, madárbirsek és borbolya félék tömegét ültette el. A sétautakat páfrányokkal, nárciszokkal, liliomokkal szegélyezte. A kialakult mikroklíma már alkalmas volt a rododendronok telepítésére.

Az egy évtizednyi munka, a megépített ötektárnyi *csoda*, továbbfejlődése Ambrózy-Migazzi István 1933-ban bekövetkezett korai halálával megszakadt.

A második világháború alatt és az azt követő zavaros időkben az arborétum nem gondozták. A telepített növényeket a honos akácok, borókák, seprűzanótos, nyíres foltok a teljes megsemmisüléssel fenyegették. 1953-ban a kertet védetté nyilvánították, majd pár év múlva a növénykateszter készült amely a grófi hagyatékból csupán 15 fenyő és 19 lombhullató fás növényfajta talált.

A hatvanas évek erdészpolitikája szerencsére változást hozott a haldokló kert életébe. Az egzóták telepítése Ambrózy nyomdokain haladva újraindult és az eredeti állapotok irányába haladt. Az arborétum többi részén kísérleti célú telepítések történtek. Tájközeteket alakítottak ki, amelyek bemutatják Kína, Japán, Amerika, a Kaukázus és a Balkán, hazánk földrajzi szélességével és domborzatával megegyező területinek erdőtársulásait.

A hetvenes évektől neves erdészek és botanikusok egész sora dolgozott az arborétum fejlesztésén, melynek eredményeképpen napjainkra a fenyőfélék száma meghaladja az ötvenet. A nyírgyűjtemény 39 különböző fajtáján kívül számos lombos fafaj örökzöld és lombhullató cserje is fellelhető. Megtalálható még a lágyszárú hagymás, hagymagumos és gyöktörzsű növények 100-nál több faja is. Sétautak esőházak épültek, padok és útbaigazító táblák kerültek kihelyezésre. A Jeli Arborétum területe 107 hektárra növekedett. A kertépítő munkák napjainkban is folytatódnak.

A legtöbb látogatót a havasszépe (rhododendron) tömeges virágzása vonzza. Május és június hónapokban a kert virágruhába öltözik. A nagymennyiségű virág, változatos színeivel és bódító illatával ejti ámulatba a látogatókat. A Vasi Hegyhát gyöngyszemét a tavaszi virágzás tette Európán is túljutó hírűvé.

A kert teljes megismerésében a bejáratnál megvásárolható ismeretterjesztő füzet nyújt segítséget.

*Forrás: <http://vasihegyhat.celodin.hu/jeliarboretum.htm>*

# a JELI arborétum

M=1:10 000

